

วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อทราบถึงสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ และการจัดการด้านการผลิตการตลาด ต้นทุนและผลตอบแทน และตลอดจนปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขของเกษตรกรผู้ปลูกหอมแบ่งในอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม และกลุ่มผู้ประกอบการพ่อค้าในหมู่บ้าน

ผลการศึกษาพบว่าสภาพหัวหน้าครัวเรือนที่เป็นเพศชายและเพศหญิงมีจำนวนใกล้เคียง โดยมีอายุเฉลี่ย 44.15 ปี ส่วนใหญ่การศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.65 คน จำนวนสมาชิกทำรายได้ให้กับครัวเรือนเฉลี่ย 2.99 และการถือครองที่ดิน ของเกษตรกรคิดเป็นค่าเฉลี่ยครัวเรือนละ 4.98 ไร่

เกษตรกรแต่ละรายใช้พื้นที่ปลูกหอมแบ่งโดยเฉลี่ย 3.14 ไร่ โดยที่เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ทุนของตนเองในการปลูกหอม สำหรับแหล่งน้ำที่ใช้ทำการเกษตรใช้จากลำน้ำชี และหนองน้ำธรรมชาติ และเกษตรกรซื้อหัวพันธุ์หอมแบ่งจากแหล่งอื่นมาปลูกซึ่งเป็นพันธุ์นครพนม จังหวัดนครพนมและ พันธุ์ลับแล จังหวัดอุดรธานี การปลูกหอมแบ่งของเกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกในพื้นที่ดอนเพื่อลดปัญหาน้ำท่วม

รายได้จากการขายหอมแบ่งเท่ากับ 28,074.73 บาทต่อไร่ต่อรุ่น และมีต้นทุนการปลูกหอมแบ่งของเกษตรกรเท่ากับ 15,838.35 บาทต่อไร่ต่อรุ่น ค่าหัวพันธุ์เท่ากับ 6,961.42 บาทต่อไร่ต่อรุ่น ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืชเท่ากับ 957.09 บาทต่อไร่ต่อรุ่น ค่าปุ๋ยเคมีเท่ากับ 569.57 บาทต่อไร่ต่อรุ่น และค่าแรงงานเท่ากับ 1,328.59 บาทต่อไร่ต่อรุ่น ผลผลิตเฉลี่ยต่อกิโลกรัมต่อไร่ต่อรุ่นของเกษตรกรเท่ากับ 2,117.25 บาทต่อไร่ต่อรุ่น

ด้านตลาดเกษตรกรมี 3 วิธีการตลาดเส้นทางที่ 1 ขายให้กับพ่อค้าซึ่งเป็นผู้รวบรวมในหมู่บ้าน วิธีการตลาดเส้นทางที่ 2 ขายแบบเหมาไร่ให้กับพ่อค้าที่อื่น วิธีการตลาดที่ 3 เกษตรกรนำไปขายเอง ส่วนใหญ่แล้วเกษตรกรจะใช้วิธีการตลาดที่ 1 ซึ่งพ่อค้าเหล่านี้จะนำผลผลิตเกือบทั้งหมดไปขายต่อให้กับพ่อค้าขายส่งในตลาดจังหวัดขอนแก่นอีกทอดหนึ่ง และบางส่วนก็ขายให้กับพ่อค้าขายปลีกและผู้บริโภค ในด้านการกำหนดราคาหอมแบ่งนั้น

ต้นทุนการตลาดของพ่อค้าที่ทำการซื้อขายหอมแบ่งเท่ากับ 7.36 บาทต่อกิโลกรัม ค่าแรงงานมัดหอมและการบรรจุ เท่ากับ 3.01 บาทต่อกิโลกรัม ค่าภาชนะบรรจุเท่ากับ 0.24 บาทต่อกิโลกรัม ค่าน้ำมันรถเท่ากับ 0.32 บาทต่อกิโลกรัม และต้นทุนคงที่ 3.05 บาทต่อกิโลกรัม

ปัญหาและอุปสรรคและแนวทางแก้ไขของเกษตรกรก็จะมีด้านสภาพพื้นดินเสื่อมสภาพ โดยมีแนวทางแก้ไขโดยการปลูกพืชหมุนเวียน ส่วนด้านพันธุ์หอมมีราคาแพงดังนั้นเกษตรกรต้องปลูกหอมแบ่งเพื่อเก็บพันธุ์หอมไว้ส่วนหนึ่ง และด้านโรคแมลงศัตรูหอมนั้นเกษตรกรต้องใช้สารชีวภาพเพื่อลดโรคแมลงศัตรูพืชและด้านราคาไม่มีความแน่นอนเกษตรกรจึงต้องรวมกลุ่มเพื่อสามารถเพิ่มอำนาจต่อรองและต้องผลิตหอมแบ่งอย่างมีคุณภาพ

The objectives of the study focussed on agriculturists' social economic status, producing management, marketing system, cost and profit as well as suggested solutions to the problems discovered. Agriculturists, at Amphoe Kosumpisai Changwat Maha Sarakham, and was distributed to onion traders in order to find out about their marketing system.

The results have shown that the average age of both male and female agriculturists was 44.15 years, with primary school education. The average family size was 3.65 people. The average land holding for each household was about 4.98 rai where as 3.14 rai was used to grow multiplier onions. Most of them did not have a loan from any financial support.

The resource of water for watering the plants is mainly from the Che River and natural swamps in the village. Most onion bulbs were bought from Nakhonpanum Province and Luephair District in Udon Thani Province and grown on high-land due to the floods in rainy season.

The average income from selling the onions was 28,074.73 bahts/rai/crop. The total production cost was about 15,838.35 bahts/rai/crop of which it covered the cost of bulbs (6,961.42 bahts/rai/crop), chemicals (957.09 bahts/rai/crop), fertilizer (569.57 bahts/rai/crop) and Labor (1,328.59 bahts/rai/crop). The average production harvest was about 2,117.25 bahts/rai/crop.

There were three means of selling the products. 1) The products were partly sold to the merchants in the village. 2) The products were totally sold to the wholesaler. 3) The agriculturists sold the products by themselves.

The overall cost of producing the onions was 7.36 bahts/kg. This included packaging labor (3.01 bahts/kg.), packing (0.24 bahts/kg), transportation petrol (0.32 bahts/kg) and the total fixed cost (3.08 bahts/kg)

The main problems found were the decay of soil, the high cost of onion bulbs, insects and plant diseases and the uncertainty of the onion price at the market. Suggested solutions to the problems are planting alternative plants, the agriculturists should preserve the onion bulbs for the next crop, find ways to reduce insects and diseases and establish a cooperation institute in order to negotiate the price of the products with the market. More importantly, the quality of the products should be taken into consideration.